

BURSA İL BAŞKANLIĞI

29 Mart 2009 Yerel Seçimler

Belediye Başkan Adaylarına Yönelik
“Akademik Bilgilendirme Programı”

3

Konu : “*Kent Konseyi ve Katılımcılık
Küreselleşme ve Kent*”

Prof. Dr. Hasan ERTÜRK

11 Şubat 2009

Yer : CHP İl Başkanlığı Binası
Saat : 09.30 - 11.00

KENT KONSEYİ YÖNETMELİĞİ

6 Haziran 2009 CUMARTESİ Resmî Gazete Sayı : 27250
İçişleri Bakanlığından:

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kent yaşamında, kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışan kent konseylerinin çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; kent konseylerinin oluşumunu, yönetim ilkelerini, organlarını, görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 76 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Belediye: Kent konseyi oluşumuna yardım ve destek sağlayan belediyeyi,
- b) Kent konseyi: Merkezi yönetimin, yerel yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplumun ortaklık anlayışıyla, hemşehrilik hukuku çerçevesinde bulunduğu; kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, vizyonlarının sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı, çözümlerin geliştirildiği ortak aklın ve uzlaşmanın esas olduğu demokratik yapılar ile yönetim mekanizmalarını,
- c) Meclisler ve çalışma gurupları: Kadın ve gençlik meclisleri başta olmak üzere kent konseyinin görev alanlarında, yönetim anlayışına dayalı ve sürdürülebilir kalkınma içinde çeşitli toplum kesimlerinin kent yönetimine katkıda bulunmalarını, kaliteli ve yaşanabilir bir kentin yönetiminde aktif rol almalarını hedefleyen ve gönüllülük esasında oluşmuş ortak yapıları,
- ç) Yerel gündem 21 programı: Birleşmiş Milletler Rio Yeryüzü Zirvesinde 1992 yılında kabul edilen ve 21 inci yüzyılın gündemini belirleyen Gündem 21 başlıklı Eylem Planınının 28 inci bölümü uyarınca, yerel yönetimlerin öncülüğünde, sivil toplumun ve diğer ortakların, birlikte kendi sorunlarını ve önceliklerini belirleyerek, kentleri için Yerel Gündem 21 olarak adlandırılan 1997 yılından itibaren uygulanan Türkiye Yerel Gündem 21 Programını,
- d) Yönetişim: Saydamlık, hesap verebilirlik, katılım, çalışma uyumu, yerindenlik ve etkinlik gibi kriterlere dayanan, çok aktörlü ve toplumsal ortaklıklara dayalı yönetim anlayışını
- e) YG21: Yerel Gündem 21'i, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kent Konseyinin Oluşumu, Görevleri ve Çalışma İlkeleri

Kent konseyinin oluşumu

MADDE 5 –(1) Kent Konseyleri belediye teşkilatı olan yerlerde, mahalli idareler genel seçim sonuçlarını izleyen 3 ay içinde, 8 inci maddede belirtilen üyelerden oluşur.

(2) Kent konseyi genel kurulu ilk toplantısını yapmak üzere belediye başkanının çağrısı ile toplanır. Belediye başkanının başkanlığında toplanan genel kurul, toplantıyı idare etmek üzere üyeleri arasından en az üç kişiden oluşan divan kurulunu seçer.

(3) Divan kurulunun oluşturulmasından sonra, kent konseyi yürütme kurulu ve kent konseyi başkanı seçilir.”

Kent konseyinin görevleri

MADDE 6 – (1) Kent konseyinin görevleri;

- a) Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını, hemşehrlik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesini, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışının benimsenmesini sağlamak,
- b) Sürdürülebilir gelişmenin sağlanması ve bu konuda ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik planların hazırlanması ve uygulanmasını sağlamak,
- c) Kente ilişkin temel stratejiler ve faaliyet planlarının belirlenmesinde, uygulama ve izleme süreçlerinde tüm kenti kapsayan ortak bir aklın oluşturmasına katkıda bulunmak,
- ç) Yerellik ilkesi çerçevesinde katılımcılığın, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirmek,
- d) Kentin kimliğine ilişkin tarihi, kültürel, doğal ve benzeri değerlere sahip çıkmak ve geliştirmek,
- e) Kent kaynaklarının etkili, verimli ve adil kullanımına katkıda bulunmak,
- f) Sürdürülebilir kalkınma anlayışına dayalı kentin yaşam kalitesini geliştiren, çevreye duyarlı ve yoksulluğu giderici programları desteklemek,
- g) Sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunmak,
- ?) Çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak,
- h) Kent yönetiminde saydamlık, katılım, hesap verebilirlik, öngörülebilirlik ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmak,
- ?) Kent konseyinde oluşturulan görüşlerin değerlendirilmek üzere ilgili belediyeye gönderilmesini sağlamaktır.

Çalışma ilkeleri

MADDE 7 – (1) Kent konseyi, aşağıdaki ilkeler temelinde çalışmalarını sürdürür.

- a) YG21 süreci kapsamında, kentine sahip çıkma, aktif katılım ve çözümde ortaklık ilkelerinin bütünlüğünde, kentlerin yaşanabilir bir geleceğe taşınmasına katkıda bulunmak,
- b) Türkiye Cumhuriyeti Devletinin imzaladığı ve onayladığı Birleşmiş Milletler Zirveleri ile diğer uluslar arası sözleşmelerde kent ve kent yaşamına yönelik temel ilkeleri hayata geçirmek,
- c) Kent vizyonunun ve hemşehrlik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini ön planda tutmak,
- ç) Kent konseyi, uluslararası gelişmeleri ve ülke koşullarını gözeterek, tarafsız bir yaklaşımla görüş ve önerilerini oluşturmak,
- d) Katılımcılığın ve ortak akla dayanan uzlaşmayı esas almak,
- e) Değişimi ve yenilikleri önceden fark ederek sonuç odaklı çalışma kültürünü benimsemektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kent Konseyi Üyeliği ve Organları

Kent konseyi üyeliği

MADDE 8 – (1) Kent konseyi; merkezi yönetimi, yerel yönetimi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını ve sivil toplumu ortaklık anlayışı ile buluşturmak üzere aşağıda belirtilen kişi, kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluşur:

- a) Mahallin en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi,
- b) Belediye başkanı veya temsilcisi,
- c) Sayısı 10'u geçmemek üzere illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri,

- ç) Mahalle sayısı yirmiye kadar olan belediyelerde bütün mahalle muhtarları, diğer belediyelerde belediye başkanının çağrısı üzerine toplanan mahalle muhtarlarının toplam muhtar sayısının yüzde 30'unu geçmemek ve 20'den az olmamak üzere kendi aralarından seçecekleri temsilcileri,
d) Beldede teşkilatını kurmuş olan siyasi partilerin temsilcileri,
e) Üniversitelerden ikiden fazla olmamak üzere en az bir temsilci, üniversite sayısının birden fazla olması durumunda her üniversiteden birer temsilci,
f) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, baroların ve ilgili dernekler ile vakıfların temsilcileri,
g) Kent konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisi.

Organları

MADDE 9 – (1) Kent konseyi aşağıdaki organlardan oluşur:

- a) Genel Kurul
- b) Yürütme Kurulu
- c) Meclisler ve çalışma grupları
- ç) Kent konseyi başkanı

Genel kurul

MADDE 10 –(1) Genel kurul, kent konseyinin en yetkili organı olup 8 inci maddede sayılan üyelerden oluşur. Genel kurul, her yıl ocak ve eylül aylarında yapacağı iki toplantıdan az olmamak üzere, üyelerin salt çoğunluğu ile toplanır.

(2) Genel kurula kent konseyi başkanı başkanlık eder. Başkanın bulunmaması halinde yürütme kurulunun en yaşlı üyesi toplantıya başkanlık eder.

(3) Genel kurul; yürütme kurulunun, meclislerin ve çalışma gruplarının seçim ve çalışma esaslarını, bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla, çalışma yönergesi ile belirler.

Yürütme kurulu

MADDE 11 –(1) Yürütme kurulu, genel kurul tarafından birinci dönem için iki, ikinci dönem için üç yıl görev yapmak üzere seçilen, kadın ve gençlik meclis başkanlarının da yer aldığı en az yedi kişiden oluşur. Yürütme kuruluna kent konseyi başkanı, bulunmaması halinde yürütme kurulunun en yaşlı üyesi başkanlık eder.

(2) Yürütme kurulu, genel kurulun gündemini tespit eder ve genel kurul tarafından oluşturulan görüşleri ilgili belediyeye sunar ve uygulamayı izler.

Kent Konseyi Başkanı

MADDE 11/A –(1) Kent konseyi başkanı genel kurul tarafından seçilir. Kent konseyi başkanının görev süresi, yürütme kurulunun görev süresiyle paralel olmak üzere ilk dönem için iki yıl, ikinci dönem için üç yıldır.

(2) Kent konseyi başkanının seçimi için ilk oylamada üye tamsayısının üçte iki ve ikinci oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır. İkinci oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü tur oylama yapılır. Üçüncü oylamada en fazla oyu alan aday, başkan seçilmiş olur.

(3) Kent konseyi başkanının seçimi, kent konseyinin ilk toplantısının birinci birleşimde tamamlanır.

(4) Kent konseyi başkanının izin, hastalık veya başka bir sebeple görevi başında bulunmadığı hallerde, bu süre içinde kendisine yürütme kurulunun en yaşlı üyesi vekalet eder.”

Meclisler ve çalışma grupları

MADDE 12 – (1) Kent konseyleri, görev alanına giren konularda meclis ve çalışma gurupları oluşturabilir.

(2) Meclislerin ve çalışma gruplarının çalışma usul ve esasları genel kurulca belirlenir.

(3) Meclislerde ve çalışma guruplarında oluşturulan görüşler, kent konseyi genel kurulunda görüşülerek kabul edildikten sonra değerlendirilmek üzere ilgili belediye meclisine sunulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Toplantı ve görüşme usulü

MADDE 13 – (1) Kent konseyi organları, çalışma yönergelerinde belirlenen yer ve zamanlarda üye tam sayısının salt çoğunluğu ile olağan olarak toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Oylamada eşitlik çıkması halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır.
(2) Genel kurul, yürütme kurulu başkanı tarafından doğrudan veya 8 inci maddede öngörülen katılımcı sayısının üçte birinin teklifi üzerine olağan üstü toplantıya çağırılabilir.

Görüşlerin ilanı

MADDE 14 – (1) Kent konseyi genel kurulunca oluşturulan görüşler, belediye meclisinin ilk toplantısında değerlendirildikten sonra belediye tarafından kent konseyine bildirilir ve uygun araçlarla kamuoyuna duyurulur.

Genel sekreterlik

MADDE 14/A –(1) Kent konseyi genel sekreteri, belediye başkanı tarafından önerilen üç aday arasından yürütme kurulu tarafından seçilir.
(2) Kent konseyi genel sekreteri, 6 ncı maddede belirtilen görevlerin yerine getirilmesini koordine eder. Meclisler, çalışma grupları ve benzeri yapılar arasındaki çalışma uyumunu ve koordinasyonu sağlar.
(3) Genel sekreter, kent konseyi başkanına ve yürütme kuruluna karşı sorumludur.”

Sekreterya hizmetleri

MADDE 15 – (1) Kent konseyinin sekreterya hizmetleri, ilgili belediye tarafından önerilecek ve yürütme kurulu tarafından kabul edilecek görevliler tarafından yerine getirilir.
(2) Sekreterya hizmetlerini yürüten personel, bu çalışmalarında genel sekretere karşı sorumludur.”

Yönerge çıkarma

MADDE 16 – (1) Kent konseyi genel kurulu bu Yönetmelize aykırı olmamak kaydıyla uygulama yönergeleri çıkarabilir.

Kent konseyinin mali yapısı

MADDE 16/A –(1) Belediyeler kent konseylerine, bütçelerinde ödenek ayırmak suretiyle aynı ve nakdi yardım yapar ve destek sağlar.

GEÇİCİ MADDE – (1) YG21 Programının uygulandığı yerlerde, kent konseyi veya benzeri adlarla oluşturulmuş yapılanmalar bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilir. Kent konseyi bulunmayan belediyelerde ilk toplantı, belediye başkanının çağırısı ile yapılır.
(2) Kent konseyi ve benzeri adlarla oluşturulmuş mevcut yapılanmalara ve ilk toplantıya ilişkin işlemler bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içerisinde tamamlanır.
(3) Kent konseyi ilk toplantısını, belediye başkanının çağrı yazısında bildirilen gündemle, ilan edilen yer ve tarihte yapar. Bu toplantıda yürütme kurulu oluşturulur.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazetenin

Tarihi Sayısı

8/10/2006 26313

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA PARADİGMASI

(YENİ BİR KALKINMA ANLAYIŞI)

- 1970 ler: kaynakların sınırsız olmadığı fark edilmesi
- A.G.Ü. deki yaşam koşulları
- Kalkınma sadece GSMH artışı değil; öncelikle yoksulluğun ortadan kaldırılmasıdır
- 1987 dünya çevre ve kalkınma komisyonu : “ortak geleceğimiz ” raporu

Sürdürülebilir kalkınma gelecek kuşakların gereksinmelerini karşılama olanağını yok etmeksizin, bugünkü neslin gereksinmelerini karşılayabilen kalkınmadır.

- Adalet
- Fırsat eşitliği

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ

- Kararlara halkın katılımına olanak veren siyasal sistem
- Sürdürülebilir üretim fazlası sağlayan ekonomik sistem
- Ekolojik tabanı koruyan üretim sistemi
- Çevreyi dikkate alan ve yeni çözümler üreten teknolojik gelişim
- Sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen ticaret ve finansman sistemi
- Esnek yönetim sistemi

GÜNDEM 21

Küresel – Ulusal – Yerel sürdürülebilir kalkınmanın hayata geçirilebilmesi için eylem planı :

- Haziran 1972 : b.m. insan ve çevresi konferansı
- 1983 dünya çevre ve kalkınma komisyonu
- Haziran 1992 : b.m. çevre ve kalkınma konferansı
- Sürdürülebilir kent ve kasabalar konferansı
- Eylül 1994 : b.m.nüfus çevre ve kalkınma konferansı
- 1995 b.m. sosyal gelişme konferansı
- Eylül 1995 b.m dünya kadın konferansı
- Mayıs 1996. B.m. kentler ve yerel yönetimler kurultayı
- Haziran 1996 b.m. insan yerleşmeleri konferansı
- Mart 1997 rio+5 yeryüzü konseyi
- 2002 rio+10 yeryüzü konseyi

KÜRESEL GÜNDEM 21 AMAÇLARI

- İnsanlığın temel gereksinmelerinin karşılanması
- Fakirliğin ortadan kaldırılması
- Gelir dağılımının düzeltilmesi
- Yaşam standartlarının iyileştirilmesi
- Eko sistemlerin korunması

Sürdürülebilir kalkınmanın hayata geçirilebilmesi için eylem planı

ULUSAL GÜNDEM 21

1982 anayasası madde 56

“ herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir. ”

- Rio bildirgesi
- Üçüncü beş yıllık kalkınma planı (1973 – 1977)
- 2001 ulusal gündem 21

ULUSAL GÜNDEM 21 KATILIM VE ORTAKLIK İLKESİ

Temel görev ve sorumluluk : Merkezi hükümet

Ulusal Gündem 21: Devletin sürdürülebilir kalkınmanın takibi yönünde taahhüdüdür.

Çevre ve kalkınmayı ilgilendiren alanların hepsinde bir yandan hükümetin diğer yandan tüm toplum kesimlerinin yapması gereken davranış ve etkinlikleri aralarındaki destek ve işbirliğini tanımlayan belgedir. Bir plan değildir.

YEREL GÜNDEM 21 YEREL DÜZEYDE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Sorunlarının çözümüne yönelik, yerel düzeyde uzun dönemli stratejik bir plan hazırlanması ve uygulanması yoluyla, dünya çapında gündem 21'in hedeflerine ulaşmasını ve sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesini amaçlayan **katılımcı ve çok sektörlü bir süreçtir.**

YEREL DÜZEYDE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Yerel halkın yetenek ve kaynaklarından yararlanılarak, topluluk yaşamının ve gücünün, yerel ekonomik gelişmeyle desteklenmesi sürecidir.

Yerel halkın karar mekanizmalarına dahil edilerek sürdürülebilir kalkınmaya ulaşma idealidir.

YEREL GÜNDEM 21 YEREL DÜZEYDE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Yeryüzü zirvesinden sonra; yerel yönetimler sürdürülebilir kalkınmanın temel partneri olarak kabul edilmişlerdir.

Yerel gündem 21 in temel hedefleri

Y.G.21 çalışmalarının hızla yaygınlaştırılması

Yerel eylem planlarının hayata geçirilmesi

KÜRESELLEŞME VE YERELLEŞME

- Devletin gücünün sorgulanması ve kent özerkliği
- Dünya kentler ve yerel yönetimler kurultayı sonuç bildirgesi
 - Dünya gittikçe kentleşiyor.
 - Kentlerde yönetim yöntemleri gereklidir.
 - İletişim alanındaki gelişmeler dünyayı küçültüyor.
 - İlişkilerdeki yoğunlaşma bağımlılığı artırıyor.
 - Yeni müzakere ve ortaklık yöntemleri gereklidir.

KATILIMCILIK VE BELEDİYELER

(07.12.2004 tarih ve 5272 sayılı belediye yasası)

HEMŞEHRİ HUKUKU (Madde 13:)

Herkes ikamet ettiği beldenin hemşerisidir. hemşerilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye yardımlarından yararlanma hakkı vardır. Yardımların insan onurunu zedelemeyecek koşullarda sunulması zorunludur.

KATILIMCILIK VE BELEDİYELER

(5272 sayılı belediye yasası) [kent konseyi \(madde 76\)](#)

Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.

Belediyeler, ... kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar.

Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir.